

SABIMA kartleggingsnotat 17-2015

Kartlegging av Lepidoptera i Lærdal 7.-14. juni 2015

Av Leif Aarvik, Kai Berggren og Reidar Voith

Parti fra Ljøsne.

Kartlegging av Lepidoptera i Lærdal 7.-14. juni 2015

Emneord: Lepidoptera, Lærdal, juni 2015

Sognefjorden strekker seg fra kysten mer enn 200 km. innover i landet. Hovedretningen er øst-vest, og den er lang og smal. Lærdal danner på en måte en fortsettelse av fjorden i østlig retning. Både Lærdal og fjorden er omgitt av bratte og høye fjell. På grunn av Golfstrømmen er vannet i fjorden relativt varmt, og virker derfor modererende på kulda om vinteren. De indre fjordarmene og dalene i Sogn ligger i en delvis regnskygge i forhold til nedbøren som kommer inn fra kysten, og også når regnværet kommer østfra. Derfor er klimaet i Lærdal relativt tørt. På grunn av fjorden kommer også våren tidlig. Jordsmonnet i dalen består mye av morene på grunn av elveavsetninger.

I 2013 startet Kai Berggren undersøkelser av sommerfuglfaunaen. I sesongen 2014 (og 2015) har det vært samlet med lysfeller. Resultatene av innsamlingene har så langt vært meget interessante. I løpet av innsamlingene har 8 nye sommerfuglarter for Norge blitt påvist i dalen, og vi tror at det er potensiale for ytterligere nyheter. Forekomsten av disse artene har reliktkarakter, og de vil bli rødlistet i den nye utgaven av Rødlista som er under forberedelse. På bakgrunn av dette ønsket vi å fortsette undersøkelsene i Lærdal.

Undertegnede leide en campinghytte på Voldum i den indre delen av dalen, og dette fungerte som kombinert basecamp og lab i løpet av perioden vi var der, 7-14. juni.

Dessverre var våren i 2015 sein og kald. Varmen kom ikke under vårt opphold, og de fleste sommerfuglarter som normalt flyr i juni, var ennå ikke kommet i gang. På grunn av de kjølige nettene, fungerte lysfangst dårlig. Sommerfuglene vi samlet inn ble håvet på dagtid og om kvelden. Enkelte arter ble også innsamlet ved klekking.

Spesielt interessante arter

Elachista cingillella (Herrich-Schäffer, 1855) **EN**

Denne arten finnes på tørrbakker og er påvist på fem lokaliteter på Østlandet og Sørlandet. I Lærdal funnet på Ljøsne og Stødno.

Ethmia pusiella (Linnaeus, 1758) **CR**

Arten er kjent fra tre lokaliteter i Oslo-området. Der er den er ikke funnet siden 1982. I 2014 ble den påvist på Ljøsne og i Råsdalen. I 2015 fant vi larver (foto) på vertsplanten, legesteinfrø, på Stødno. Funnene indikerer at arten har spredte små populasjoner i Lærdal.

Larve av *Ethmia pusiella* på legesteinfrø. Stødno, Lærdal, juni 2015. Foto: K. Berggren

Athrips amoenella (Frey, 1882)

Ble funnet ny for Norge på Ljøsne i 2013. I 2014 ble den påvist i Moldabakkane. Vi gjenfant arten i flere eksemplarer på Ljøsne i 2015. Nærmest oss er arten rapportert fra Skåne og Småland i Sør-Sverige. Biotopen er tørrbakker med vikke.

Pristerognatha penthinana (Guenée, 1845) EN

Denne vikleren lever på moderat fuktige biotoper der vertsplanten, springfrø, vokser. Arten er kjent fra cirka 10 lokaliteter på Østlandet. Fra Vestlandet tidligere kun funnet i Gudvangen i Aurland. Vi påviste arten på Stødno.

Cydia albipicta (Sauter, 1968)

Denne vikleren er kjent fra tre lokaliteter i Gudbrandsdalen og Valdres. Den er ellers kjent fra Mellom-Europa, spesielt Alpene. I Lærdal påvist på Ljøsne. Biotopen er tørrbakker der det vokser erteplanter, spesielt tiriltunge, som vi antar er vertsplanten. Funnet av denne arten i Norge er et av de mest oppsiktsvekkende som er gjort det siste tiåret (Aarvik et al. 2010). Det er også interessant å konstatere at arten finnes i indre Sogn på vestsiden av vannskillet.

Litteratur:

Aarvik L, Berggren K, Bakke SA, Haugen LT & Voith R, 2010: Nye funn av sommerfugler i Norge 8. *Insekt-Nytt* 35 (4): 25-50.